

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Demokracie v Indii Ústav politologie, FF UK, stran 74)

Autor: Šárka Urbanová

Autor posudku: Radek Buben (ÚPOL UK FF)

Práce Š. Urbanové se věnuje politickému zřízení v jedné z nejplurálnějších či nejsegmentovanějších společností světa (v Lijphartově podání), zemi, která bývá označována za největší ze světových demokracií. Právě koexistence této obrovské etnické, náboženské, jazykové a sociální diverzity s režimem, postaveným na tvorbě dočasných většin, je jedním z největších překvapení pro světové politology, odchované Almondem či Rustowem. Tato nepříliš často úspěšná kombinace je také hlavním problémem, který kolegyně Urbanová ve své práci řeší.

Studie se skládá ze dvou částí. Teoretické, v níž autorka pracuje s modely demokracie, vypracovanými komparativní politologií a z části, jež se věnuje indickému politickému uspořádání jako takovému. V teoretické části Urbanová ukazuje svoji velmi solidní znalost literatury, zabývající se problematikou *divided societies* a obtížemi se zaváděním demokratických režimů v nich. Autorka zasvěceně analyzuje studie A. Lijpharta a jeho model konsocialismu, který staví do protikladu k Reillyho a Horowitzově centripetalismu. K Lijphartovi je pak značně kritická, přičemž tuto kritiku zakládá na výborné orientaci v soudobé politologii. Autoři jako Reynolds či Nordlinger jsou jí dobře známi.

Část týkající se samotné Indie je o něco slabší. Autorka nevyužila ani zdaleka všechnu relevantní a dostupnou literaturu, čímž si poněkud limitovala pole na které aplikuje závěry z teoretické debaty. Na druhou stranu je třeba více než ocenit fakt, že tato část je výsostně analytická, absentují v ní zbytečné popisy událostí a reálií, jež nemají k politické hře žádný vztah a nesetkáváme se s žádným náznakem šířícího se moru, zvaného *wikipedismus*. A co je důležité. Tato část je propojena s částí teoretickou a obě dvě tak dávají smysl jedině pohromadě. Vynikající je pak konfrontace přístupu Lijphara a Wilkinsona, kteří na stejném

(indickém) materiálu, dochází ke zcela opačným tvrzením. Podle jednoho českého „empirického analytika“ by je tento fakt měl diskvalifikovat z *vědy*...

Jak Urbanová v závěru své velmi povedené práce ukazuje: to, co politologie obecně považovala za pro demokracii nevýhodné, totiž hluboce fragmentovanou společnost, se v Indii ukázalo být výhodným. Skupin je v ní mnoho, jsou vnitřně rozděleny a žádná tudíž nemůže dominovat. Navíc, dobře nakreslené státní hranice udržují jednotlivé antagonismy mimo centrální úroveň. A ačkoli tak nečiní explicitně, Urbanová potvrzuje tezi o důležitosti stylu politiky, který nastolí zakladatelská generace. Path-dependency pak může zafungovat pozitivně. V Indii to byl Nehru, který integrativním diskurzem, verbálním socialismem a širokou, více skupin zahrnující stranou, nastavil v indické politice určité konsensuální prvky, doplněné zastoupením vyloučených skupin v parlamentu a státní správě. Ani jeho povedená dceruška nedokázala toto dílo zničit. Naopak, možná tím, že nechtěně spáchala první alternaci u moci v indických dějinách, pomohla konsolidaci tamní demokracie.

Práce je po obsahové i formální stránce vysoce nadprůměrná. Od rozboru literatury v úvodu po pečlivě sestavený seznam literatury, je studie ukázkovou diplomovou prací. Autorka má dobrý přehled v problematice, o níž píše. Zná současné diskuze v komparativní politologii a umí s nimi kriticky pracovat.

Doporučuji k obhajobě se známkou **výborně**.

Radek Buben
11.5.2010